

Vestnik.

Osobne vesti. Gosp. prof. A. Kržič, katehet na tukajšnjem učiteljskem, je pomaknjen v VIII. činovni razred. — Učiteljica na čipkarski šoli v Idriji gospodična Amalija Korbar je premeščena v Bovec. Na njeno mesto v Idrijo pa je premeščena gdč. Ivanka Jerab iz Boveca.

Nezaupnica učitelju-poslancu Jakliču. Dne 24. julija je bila v Ljubljani okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico. Udeležniki so sklenili in podpisali naslednjo izjavo: „Podpisano učiteljstvo ljubljanske okolice, zbrano v Ljubljani dne 24. julija 1902, najstrožje obsoja postopanje klerikalnih poslancev v dež. zboru in zlasti obsoja postopanje poslanca in kolege Jakliča v dež. zboru, ki je pomagal, da so se naše prošnje in ž njimi zboljšanje našega gmotnega stanja pokopale na nedogleden čas. — Sledi 41 podpisov.“

Nezaupnica učitelju-poslancu Jakliču. Prejeli smo naslednjo izjavo: „Učiteljstvo kranjskega okraja, zbrano povodom uradne učiteljske konference dne 16. julija 1902 v Cerkljah na Gorenjskem izreklo je svoje obžalovanje tovarišu učitelju Fr. Jakliču v Dobropoljah, ki je s svojim delovanjem kot poslanec z drugimi kričači provzročil, da se je zasedanje deželne zbornice zaključilo. Tej izjavi se pridružuje tudi podpisano učiteljstvo radovljiškega okraja, zbrano po uradni konferenci dne 23. julija 1902 na Bledu in še pristavlja, da se zgraža še posebno nad surovostjo Jakliča, ki je v svojem odgovoru v „Slovencu“ na omenjeno izjavo označil 54 svojih tovarišev kot take, ki si iščejo za enake sklepe svojega navdušenja le v časih. Na Bledu, dne 23. julija 1902.“ — Sledi 35 podpisov.“

Družba sv. Cirila in Metoda vabi k XVII. redni veliki skupščini, ki bo v Ilirski Bistrici četrtek, dne 7. avgusta 1902. — Vspored: I. Sv. maša ob 1/2 10. uri v dekanjski cerkvi; II. Zborovanje ob 11. uri v hotelu „Ilirija“; 1. Prvomestnikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Nadzorništva poročilo. 5. Volitev jedne tretjine družbenega vodstva. 6. Volitev nadzorništva (5 članov). 7. Volitev razsodništva (5 članov). — Pristavek: Po zborovanju skupni obed v hotelu „Ilirija“ ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 5. avgusta z naslovom: Tvrdba Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici. Kuvert brez vina stane 3 K.

Odlikovanje. C. kr. deželni šolski svet je gospodu Jos. Sedlaku, nadučitelju v Loškem Potoku z odlokom z dne 8. julija 1902 št. 2160. vsled poročila e. kr. deželnega šolskega nadzornika povodom nadziranja tamkajšnje štirirazrednice vsled vpeljave natančnega pripravljanja učiteljstva za pouk izrekel priznanje.

Učiteljsko društvo za Gornjegrajski okraj je zborovalo 10. julija v Šmartnem; o tem zborovanju poročamo prihodnjic!

V Gornjem gradu je umrla gospica M. Vidic, sestra tamošnjega e. kr. okr. sodnika. Bila je rajnica učiteljica na Štajerskem in več let na e. kr. deželni državni šoli v Trstu.

Iz seje e. kr. okr. šol. sveta v Postojni z dne 19. julija 1902. Iz poročila e. kr. okr. šol. nadzornika se med drugim dozna, da je e. kr. dež. šol. svet pritožbi nekega učitelja proti odloku e. kr. okr. šol. sveta glede stanarine ugodil in mu odškodnino na stanarino od 1. novembra 1901 pripoznal. C. kr. dež. šol. svetu stavijo se predlogi za definitivno nameščenje na šolah: Goče, Senožeče, Podkraj in Vrabče. Pripozna se potreba ustanovitve nove šole v Jurščah pri Knežaku. Kraj. šol. svet v Košani dovoli se prodati staro šol. poslopje. Odpoved nekega predsednika kr. šol. sveta se sprejme. Končno stavi se e. kr. deželnemu šol. svetu predlog v neki disciplinarni zadevi. — a.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani je imela 12. m. m. svoj občni zbor, ki ga je otvoril predsednik g. nadsvetnik Svetek in naznanil, da praznuje letos „Glasbena Matica“ 30 letnico svojega obstoja. Poučevalo je pet učiteljskih močij, šolo pa je obiskovalo 374 učencev. Ker se nahaja družba v slabem gmotnem položaju, je odbor izdelal spomenico na deželni zbor. Članov šteje „Glasbena Matica“ približno 900.

Kranjska kmetijska družba je imela dne 10. m. m. v Ljubljani pod predsedstvom glavarja pl. O. Detele svoj občni zbor. Lani je štela družba 112 podružnic in 5163 članov. Podružnice vzdržujejo 28 drevesnic in 20 trtnih šol, ter so dobile od dežele in države več podpor. Družba je imela lani prometa 60.000 K. Občni zbor je sklenil, da ustanovi osrednjo vinorejsko zadrugo in vzorno klet v Ljubljani.

Kopersko učiteljske. V istrskem dež. zboru je izjavil vladni zastopnik glede koperskega učiteljskega, da se vlada resno bavi s tem, da hoče razdeliti učiteljske v Kopru v laško in slovansko. Taka ločitev je načeloma baje že sklenjena. S svojega stališča bi radi čuli še to, da se slovansko učiteljske prenese iz koperskega gnezda kam drugam ter preustroji zavod tako, da bo res popolnoma mogel odgovarjati svojemu namenu.

Prošnja. Slavna šolska vodstva mariborskega okraja se uljudno prosijo, da naberejo prispevke za Krivčev spomenik ter pošljejo nabrane vsote g. Fr. Podobniku, nadučitelju v Hajdini pri Ptujju. Primanjkljaj znaša 31 K.

Moravske učiteljice so se organizirale. Njih program je: akademična izobrazba, reforma pedagogike, boj proti samostanski vzgoji, akcija za skupno vzgojo dečkov in deklic, znatnejša izobrazba učitelje ročnih del.

Gosp. Alojzij Luznik je nastopil potovanje po vseh domačih deželah. Poleg glasbenih aparatov ima še druge zanimive reči, tako n. pr. nov pisalni stroj izvrstnega sistema, pri kojim je pisava sproti vidna, mehanika enostavna, trpežna, cena nizka. S strojem se lahko 3krat tako hitro piše kakor s peresom. S seboj ima tudi uzore moderne in cene razsvetljave in poleg drugih rečij tudi najnovejši gramofon (fonograf), ki imenitno posnema godbo, petje itd. ter se na prostem sliši skoraj 400 metrov daleč. Vsi ti aparati se pri njem lahko naroče. Po „Slov. N.“

Pretepanje poljskih otrok na Pruskem. — V vasi Vjacatnovo je nedavno pruski učitelj Kühne hudo pretepel kakih 20 poljskih otrok. Načelnik te vasi, kateremu so se stariši zaradi tega pritožili, ovadil je učitelja pri šolski oblasti. Ta je pa razsodila, da je učitelj — imel prav. Učitelj je na to tožil načelnika omenjene vasi zaradi obrekovanja; sodišče pa je načelnika oprostilo, ker se je prepričalo, da je učitelj zares otroke hudo pretepel. — Taki so torej ti kulturonoši „im Lande der Gottesfurcht und frommen Sitte“!

Sklep šolskega leta na tukajšnjem učiteljskem. Na obeh učiteljskih se je s sv. mašo zaključilo šolsko leto. Moško je štelo koncem leta 106 gojencev (37, 21, 22 in 26). Učni vspehi so sledeči: I. letnik: 2 odličnjaka, 28 dovršilo z dobrim vspehom, 2 padla, 5 ponavlj. izpit; II. letnik: vsi (21) z dobrim vspehom, III. letnik: 19 z dobrim vspehom, 3 ponavljajo izpit. IV. letnik: 23 z dobrim, 1 je padel, 2 ponavlj. izpit. Po narodnosti so bili razun 4 vsi Slovenci, po veri vsi katoliki. — Ženski oddelek je štél 160 gojenk (40, 41, 41, 38). Vspehi so naslednji: I. letnik: 6 odlik, 33 dobri vspeh, 1 ponavlj. izpit, II. letnik: 14 odlik, 25 dobri vspeh, 1 ponavlj. izpit, 1 nepovoljen, III. letnik: 10 odlik, 31 dobri vspeh, IV. letnik: 37 dobri vspeh, 1 gojenka je padla. Razun 25 Nemk in 2 Čehinj so bile vse gojenke Slovenke, po veri razun ene protestantke vse katolikinje — Vsprejem gojencev se vrši dné 19., gojenk pa 15. septembra.

Izid mature na e. kr. ženskem učiteljskem v Gorici. Zrelostni izpit je do sedaj delalo 37 Slovenk, izmed katerih so vse vsposobljene in sicer: Eržen Ljudmila, Fux Silvija, Gerdol Kristiana, Juvančič Olga, Lapajne Marija, Simčič Ivanka in Vidmar Gabrijela z odliko z slovenskim in nemškim jezikom, potem Tirlik Ema s odliko s slovenskim in brez odlike z nemškim učnim jezikom, dalje Havel Štefanija z odliko s slovenskim učnim jezikom. Brez odlike so usposobljene Gašperin Minka, Hrovat Frančiška, Jebačin Roza, Kokalj Štefanija, Komotar Amalija, Lapajne Davorina, Lazar Milena, Lecker Matilda, Ličar Frančiška, Posega Marija in Rosenberger Alojzija s slovenskim in nemškim učnim jezikom ter Barle Marija, Besednjak Antonija, Blažica Ernesta, Blažič Marija, Cink Alojzija, Komel Ana, Kovačič Marija, Loreneuti

Pavlina, Marinšek Štefanija, Martelane Amalija, Martelane Marija, Sedej Josipina, Šavli Eleonora, Širca Gizela, Štrosar Ljudmila, Valenčič Katarina in Šusteršič Angela s slovenskim učnim jezikom. — Izpit za otroške vrte so naredile Blažica Ernesta, Blažič Marija, Havel Štefanija, Marinšek Štefanija, Sedej Josipina, Simčič Ivanka in Šavli Eleonora.

Sveče v korist družbi sv. Cirila in Metoda, o katerih se je že mnogo govorilo med rodoljubi in prijatelji prekristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda, bodo sedaj vendarle prišle v promet. — Ako se pomisli, kako velikega pomena je naša šolska družba, in koliko podpore daje slovenski mladini, je pričakovati, da se bode slavno p. n. občinstvo zavedlo svoje dolžnosti in povsodi zahtevalo le sveče družbe sv. Cirila in Metoda. — Ker je kakovost teh sveč najboljša, cena pa enaka drugim sovrstnim izdelkom, je dolžnost vsakega narodnega trgovca, da si omisli te sveče. — V kratkem izidejo ceniki, ki se bodo na zahtevanje dopisili poštne prosto. Za razprodajo Ciril-Metodovih steatinsveč je družbino vodstvo poverilo trgovca gospoda Mafeja Žigona v Škofji Loki kot glavnega zalagatelja. Vsa naročila ali sploh kaka pojasnila naj bodo naslovljena na omenjenega gospoda trgovca, ki bo drage volje vedno na razpolago.

Zakaj si pri zevanju zakrivamo z roko usta? V srednjem veku in kjekod tudi še zdaj je prazna vera, da hudič zmiraj preži, da bi se mogel vtepati v človeka ter ga posesti. Ker pa je moral včasih precej dolgo čakati pri kakem človeku, preden je odprl usta, ga je rajši dregnil, da je zehnil in tako je vjahal vanj z vsem svojim peklenskim veličanstvom. Zato so si ljudje prekrizavali usta pri zehanju, da bi preprečili peklensčeka. Ponekod imajo še to navado, po drugih krajih pa si samo z dlanjo prikrijejo usta, dekadenti in secesionisti pa puste, kadar zehajo, usta na ves stežaj odprta.

Kraljev vzgojitelj. Pred nedavnim je umrl v Milanu general Osio, vzgojitelj sedanjega kralja Viktorja Emanuela. Kralj se je zjokal, ko je slišal o njegovi smrti. Osio pa je bil z nekdanjim napoljskim princem jako strog. Luigi Morandimu, ki je imel poučevati princa, je dejal: „Ravnajte s princem kakor z vsakim drugim človekom; nič se ne ozirajte na njegov stan. Pri pouku naj si tudi princ streže sam — kadar česa treba, recimo za pisanje“. Kadar se je general Osio raztogotil, je navadno dejal: „Črevljarjev sin je isto kakor kraljev sin; če je osel, ostane osel, zapomnite si to“, in na to je zažvenketal z ostrogami ter zaloputnil vrata. „Princ, to je na vašo korist“, je omenil Morandini in princ je dejal: „Vem“. Princ se je bal Osia kakor vruga ter je z največjo skrbjo izpolnjeval svoje dolžnosti. Bil je tako priden, da je o njem dejala njegova mati, kraljica Margherita: „Moj sin me še nikdar ni žalil“. Osio je skrbel posebno za to, da postane princ telesno krepak. Nekoč je zaukazal princu, ko je imel nahod, naj takoj zajaše konja. Ker je deževalo, je prof. Morandi omenil: „Princ se bo prehladil.“ „E kaj — prehladil! Ne sme se prehladiti. Kaj pa, če bi bila vojna? Potem bi moral iti na konja tudi prehlajen“, se je odrezal Osio. Osio ni maral tudi za zdravniške predpise, tako da se je princ čez telesni zdravnik večkrat pritožil: „S tem vojakom ni možno pametno govoriti“. Od sedmih zjutraj se je princ učil. Pri tem je sedel na navadnem stolu, učitelj pa v naslanjaču. Že v dvanajstem letu je govoril princ francosko in angleško. Ko je prečital Silvia Pellica: „Iz mojih ječ“ ter izvedel, da so morali na Spicbergu karbonarji odrezati Maroncellimu ranjeno nogo, je princ zaškripal z zobmi in tako hudo zaklel, da mu je moral Morandi pripomniti: „Princ, zdaj smo z Avstrijo v trozvezi“. Princ se je učil latinščine s svojo materjo, toda mati je bolj napredovala. Dočim je sin še čital Kornelija Nepota, je mati že čitala Vergilija. „Mamica ne dela nič drugega, kakor da se uči latinščine, jaz pa se moram s toliko reči ukvarjati“, je vzdihnil princ. Vsako leto je

moral princ delati skušnjo. Nekoč je omenil njegov oče: „Za mojih dni je bilo vse drugače; učil sem se, kadar sem hotel, učitelji so ubogali mene, jaz sem sedel v naslanjaču in oni na navadnem stolu“. Zadnjo skušnjo je napravil princ v 17. letu. Znal je takrat izborno jahati, streljati, z mečem se bit, plavati, risati, slikati, igrati na glasbena orodja, znal je prav dobro več jezikov in slovstev, filozofijo in vojaško znanstvo.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 656.

Kranjsko.

Na II. mestni deški petrazrednici je stalno popolniti mesto nadučitelja-voditelja.

Prosilci za razpisano mesto naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom vlagajo najkasneje do dne 10. avgusta t. l. pri podpisanim e. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani dne 20. julija 1902.

Št. 1403.

Na trirazrednici v Knežaku je eno učno mesto stalno popolniti.

Prošnje naj se vlagajo semkaj do dne 22. avgusta 1902.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni dne 21. julija 1902.

Št. 1307.

Štajersko.

Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Marku blizu Ptuja se bode s početkom zimskega tečaja t. l. stalno namestila nadučiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu in s prostim stanovanjem.

Prosilci za to mesto, ki morajo biti vsposobljeni za pouk v obeh deželnih jezikih in za veronauk, naj vložijo svoje prošnje s pričevalom usposobljenosti in zrelostnega izpita ter z domovnico opremljene, predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu pri sv. Marku, p. Ptuj, do 15. avgusta t. l.

Okrajni šolski svet v Ptuj, dne 19. julija 1902.

Za predsednika: *Oschgan.*

Št. 1208.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah se bode s 1. novembrom t. l. stalno, eventuelno začasno namestila učiteljska služba z dohodki po tretjem krajnem razredu in s prosto izbo.

Prosilci ali prosilke za to mesto naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 15. avgusta t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Bolfanku v Slov. gor.

Za predsednika okrajnega šolskega sveta v Ptuj dne 18. julija 1902.

Oschgan.

Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Miklavžu je stalno ali začasno popolniti dve učiteljski mesti z dohodki po III. krajnem razredu in s prostim stanovanjem.

Prosilci ali prosilke naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Miklavžu do 18. avgusta t. l.

Št. 5150.

Primorsko.

Na petrazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje služba učitelja s 1280 K letne plače in 240 K stanarine.

Postavno opremljene prošnje naj se do 10. avgusta t. l. dopolnjejo podpisane vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

dne 13. julija 1902.

Št. 832.

Istra.

Na mešani enorazrednici s slovenskim učnim jezikom v Slivji (občina Materija) popolniti je mesto učitelja (voditelja) III. plačilnega reda.

Dohodki, združeni s to službo razvidni so iz deželne postave za Istro z dne 9. oktobra 1901 žež. zak. list št. 35.

Prositelji naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom tekom štirih tednov sem predložijo.

C. kr. okrajni šolski svet Volosko.

„Učiteljski Tovarš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoliijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne 6 K.